

SK GN

PERSMAP

(...)

GOMBROWSKI

U moet niet denken dat ik mezelf zielig vind. Ik heb het over zuivere feiten. Zelfs mijn vrouw en mijn dochter haten mij om redenen die ik nooit goed heb begrepen. Mijn theorie daarover is de volgende: Oude lasten.

LINDA

Wat bedoelt u daarmee? Openstaande rekeningen uit de DDR tijd?

GOMBROWSKI

Ik bedoel grof vuil. U heeft er geen idee van wat de bodem hier al allemaal heeft moeten slikken. Een gesloopte kippenboerderij. De asbestdaken van de oude graanschuren. Een compleet tankstation inclusief ondergrondse tanks. Kapotte tractoren, stookolie, verf, lijken, bouwpuin, oude bekabeling. Dat ligt allemaal maar een paar centimeter onder de grond. Want in de DDR ruimte nooit iemand iets op. Alle afval van 40 jaar supervooruitgang ligt hier begraven. Kijk maar eens rond, er groeit hier niks. Om hier iets eetbaars te verbouwen moet je geen boer zijn maar een tovenaer.

LINDA

De velden staan vol.

GOMBROWSKI

Varkensvoer en biodiesel. Uw lokaal gekochte tomaten komen uit Spanje. En al dat gif slaat op het gemoed van de mensen. Wie slim is vertrekt. En wie niet vertrekt begint te haten. Of crepeert. Trouwens, jullie nieuwe huis heeft nog niemand overleefd.

LINDA

Mij maakt u niet bang.

GOMBROWSKI

Dat weet ik schat. Als u van de bange soort was geweest, dan zou u er geen plezier aan beleven om midden in de nacht met een vette oude hond af te spreken. U bent hard en u bent niet dom. Dat is een goede combinatie. Ik had u wel als mijn dochter willen hebben.

(...)

Uit: Slapend Rijk © SKaGeN

INHOUD

1	Projectbeschrijving	pagina 4
2	Speellijst	pagina 5
3	Cast & Crew	pagina 6
4	Uitgebreid interview met de makers (vrij te gebruiken), afgenomen door Mevrouw © Linda De Win	pagina 7
5	Persfoto's (vrij te gebruiken)	pagina 18
6	Curricula medewerkers	pagina 19
7	Info & Contact	pagina 21

Alle tekst- en fotomateriaal uit deze persmap is vrij te gebruiken voor informatieve en promotionele doeleinden. Gelieve steeds de © te vermelden.

1 KORTE PROJECTBESCHRIJVING

SKaGeN speelt **SLAPEND RIJK**

Het ingeslapen dorp Unterleuten krijgt per ministerieel besluit de 'kans' om een voortrekkersrol te spelen in de nieuwste maatschappelijk evolutie: windenergie als kracht van de toekomst. Hoewel niemand in het dorp erom heeft gevraagd, worden windmolens ieders nieuwe obsessie. Gedreven door winstbejag, eigenbelang, of goede bedoelingen, barst er - in deze micro-maatschappij vol kleurrijke figuren - een weinig subtiele strijd los. Decennia oude koeien en nieuwbakken inzichten buitelen over elkaar heen, op zoek naar een verhouding tot de nieuwe kapitalistische ecologie. Wie wordt hier beter van? Wellicht wie zich het best aan de nieuwe realiteit kan aanpassen. The survival of the fittest, maar dan met een fout groen randje.

2 SPEELLIJST

FEBRUARI 2018

Slapend Rijk woensdag 28 februari 2018 Antwerpen DE Studio (schoolvst) 10h

MAART 2018

Slapend Rijk donderdag 1 maart 2018 Antwerpen DE Studio (première) 20h

Slapend Rijk vrijdag 2 maart 2018 Antwerpen DE Studio (schoolvst) 13h

Slapend Rijk vrijdag 2 maart 2018 Antwerpen DE Studio 20h

Slapend Rijk zaterdag 3 maart 2018 Antwerpen DE Studio 20h

Slapend Rijk dinsdag 6 maart 2018 CC Brugge 20h

Slapend Rijk woensdag 7 maart 2018 NTGent-Minnemeers 20h

Slapend Rijk donderdag 8 maart 2018 NTGent-Minnemeers 20h

Slapend Rijk maandag 12 maart 2018 CC Sint-Truiden 20h15

Slapend Rijk donderdag 15 maart 2018 Dendermonde CC Belgica 20h

Slapend Rijk vrijdag 16 maart 2018 CC Herentals 20h

Slapend Rijk woensdag 28 maart 2018 CC Berchem 20h30

Slapend Rijk donderdag 29 maart 2018 Brussel KVS 20h

APRIL 2018

Slapend Rijk donderdag 19 april 2018 CC Strombeek 20h30

Slapend Rijk vrijdag 20 april 2018 CC Overijse – Den Blank 20h30

Slapend Rijk maandag 23 april 2018 CC Hasselt 20h

Slapend Rijk woensdag 25 april 2018 Tielt - Malpertuis 20h30

Slapend Rijk donderdag 26 april 2018 CC Diest 20h30

3 CAST & CREW

Tekst:	Naar de roman "Unterleuten" van Juli Zeh, in een vertaling van Annemarie Vlaming (uitgeverij Ambo Anthos). Bewerking door SKaGeN/Mathijs F Scheepers.
Van en met:	Mathijs F Scheepers, Valentijn Dhaenens, Korneel Hamers, Clara Van Den Broek, Lois Brochez, Marjan De Schutter.
Kostuum:	Barbara De Laere
Productieleiding:	Karen Van Peel
Productie-assistentie:	Yacoba Corral
Techniek:	Pieter Nys
Zakelijke leiding:	Korneel Hamers
Productie:	SKaGeN
In samenwerking met:	DE Studio en Villanella
Met de steun van:	De Vlaamse Gemeenschap

Met medewerking van het Koninklijk Conservatorium Antwerpen, afdeling drama/acteren.

4 INTERVIEW MET DE MAKERS

Dit uitgebreid dramaturgisch interview met de makers, afgenomen door journaliste Linda De Win, is vrij te gebruiken. Gelieve wel © SKaGeN/Linda De Win te vermelden.

Linda DW: Hoe kwamen jullie terecht bij het boek *Ons soort mensen van Juli Zeh*?

Mathijs: We wilden iets maken over geld en de geldstromen in onze maatschappij. We waren daarbij geïnspireerd geraakt door onder andere *The Big Short*, een Amerikaanse film die de financiële crisis van 2008 uitlegt. Heel knap, heel goed geschreven. En toen las ik *Ons soort mensen* en dacht ik: dit verhaal is niet alleen interessant vanuit dramatisch oogpunt, maar het nodigt ook uit om te onderzoeken hoe onze maatschappij in elkaar zit. De windmolens waarvan sprake in dit boek staan voor de geldstromen maar ook voor veel meer. Waar zitten de beslissende machten? Hoe gaan mensen om met de verlokkingen van geld? Ik ben beginnen lezen zonder balpen, maar die kwam er al heel snel bij om passages aan te duiden (lacht).

Korneel: Het boek graaft ook verder dan vandaag, je voelt de geschiedenis erdoor: het communistische systeem, de overstap naar het kapitalisme, enzovoort. Je krijgt meer een overzicht dan in een film als *The Big Short*, waarin het over één momentum gaat.

Linda DW: Het boek gaat niet alleen over de verlokking van het grote geld, het is ook uitgesproken 'Duits'.

Mathijs: Dat vind ik net fijn, het haalt het me weg van onder de Vlaamse kerktoeren. Anders krijgt het snel iets kneuterigs. En het zet mijn verbeelding meer in werking. Doordat het Duits is, kan je het socialisme en het kapitalisme scherper tegenover elkaar stellen. In Duitsland zijn ze echt voor dat ander systeem gegaan, ze hebben dat echt geprobeerd.

Korneel: Theatraal gesproken is het ook dankbaar dat het iets exotisch heeft. Dat Duitse wordt bijna meteen een vorm. Het dwingt ons om verder te denken dan Vlaanderen en vormkeuzes te maken.

Linda DW: Dus jullie bewerking is ook gesitueerd in Duitsland. Volgens mij is de Oost-West-tegenstelling één van de essenties van het boek. Maar wat is voor jullie de essentie?

Clara: Wat mij raakte en meenam, is de hedendaagsheid die ik in eerste instantie eigenlijk net vervelend vond. Ik had het gevoel: 'Ik wil de wereld niet zo zien zoals beschreven in dit boek.' Juli Zeh schuift een vrij cynisch wereldbeeld naar voren. De eeuw van de grote verhalen ligt definitief achter ons, en we denken niet meer in functie van een gemeenschap. We zijn in de eenentwintigste eeuw aangekomen, de eeuw van het egocentrisme.

Twee citaten hebben mij daarbij getroffen: ‘We zijn in deze eeuw Don Quichotte die heeft besloten zijn eigen windmolens te bouwen in plaats van ten strijde te trekken tegen die van een ander.’ En: ‘We zijn nog altijd Sysiphus maar een Sysiphus die heeft begrepen dat de berg kopen de oplossing van het probleem is.’. Anderzijds heb je ook de tegenstromen. Het verhaal speelt zich af in een dorp, waarin mensen ook nog verbonden zijn door geschiedenis. Tegelijk kan je je afvragen of de verbondenheid zoveel groter was in andere tijden.

Linda DW: Want de vetes die de inwoners vandaag hebben zijn nog altijd de vetes van vroeger?

Clara: Er hebben zich aardlagen opgestapeld. Anderzijds zijn er ook nieuwkomers in het dorp. Je ziet hoe een gemeenschap zich reorganiseert en zich aanpast aan nieuwe omstandigheden.

Je ziet ook hoe ecologie en markt in elkaar haken. Het zijn die wrange tegenstellingen in het boek die mij een beetje ongemakkelijk stemmen. Maar die ongemakkelijkheid is tegelijk een motivatie om met dat materiaal aan de slag te gaan.

Korneel: Ik heb het ook heel lang lastig gehad met het mensbeeld dat in het boek naar voren wordt geschoven. En ik vind Juli Zeh zelf ook behoorlijk cynisch. Ze vindt de kwestie van de windmolens ook echt gedoe. Er is in Duitsland discussie over haar omdat ze geen echt alternatief geeft. Ze zegt “het is gedoe”. Maar ze draagt geen oplossing aan.

Linda: Moet dat?

Korneel: Dat is dan de volgende vraag. Wij willen ons wel altijd blijven afvragen: vertelt dit wat wij willen vertellen? Is dit het wereldbeeld dat we willen meegeven? Het zijn anderzijds wel heel dankbare personages. Puur daardoor waren we snel overtuigd. Maar we blijven waakzaam.

Linda DW: Jullie vinden het verhaal behoorlijk cynisch, blijft dat ook zo in jullie bewerking? Of wordt dat toch een beetje afgevijld.

Clara: Naarmate personages meer mens worden in het repetitieproces, krijgen ze kleur. Je ziet dan bijvoorbeeld plots een Schaller (een van de personages) van vlees en bloed verschijnen. Dat is dan onze Schaller. Die krijgt een kleur en een gevoeligheid die het geheel mee zullen bepalen. Zo gaat het voor alle personages en relaties, en bijgevolg ook voor de inhoud van het stuk.

Linda DW: Wat met het taalgebruik?

Clara: We zitten nu midden in de ‘je’ of ‘ge’ -discussie. De uitwerking is wat aan de soapy-kant. Als je dan met ‘gij’ begint te spreken, wordt het heel casual. Met ‘je’ kan je er meer vorm aan geven. Maar dan sta je daar te repeteren met ‘je-jij’ en voelt het plots zo artificieel. We zijn er dus nog mee aan de slag.

Linda DW: Als jullie van mening verschillen over een personage, hoe wordt dat opgelost?

Marjan: Dat is nog niet echt gebeurd. Als je repeteert en een perspectief kiest, dan toets je dat af bij elkaar.

Clara: Als je het personage speelt, dan denk je vanuit die persoon. En dan verdedig je wat die doet. Anders kun je die niet spelen.

Linda DW: In een recensie vergeleek iemand het boek met 'Game of Thrones.'

Korneel: Ik denk dat dat vooral komt doordat er zoveel personages en verhaallijnen zijn die naast elkaar lopen zonder hoofdlijn. En een schrijver die er niet voor terugdeinst om bepaalde personages op te offeren ten dienste van het verhaal. Maar verder gaat de gelijkenis niet. In ons verhaal vind je geen bovennatuurlijke elementen.

Linda DW: Het boek vindt juist zijn oorsprong in iets wat echt is gebeurd.

Mathijs: Juli Zeh heeft veel research gedaan.

Korneel: Ja, maar ze heeft ook veel dingen verzonnen. Ze heeft heel die wereld gecreëerd.

Mathijs: Ze is met veel mensen uit dat soort dorpen interviews gaan doen. Er zijn zelfs mensen die een beetje kwaad zijn omdat ze het gevoel hebben dat hun verhaal 'gebruikt' is.

Wat ik ook fantastisch vind, is dat voor Unterleuten uitkwam, ze een ander boek heeft uitgebracht. In Unterleuten wordt daar naar verwezen, het is een boek van een zekere filosoof genaamd Gorts. Zeh heeft een vriend gevraagd om te doen alsof hij de schrijver, alsof hij Gorts was. Toen Unterleuten vervolgens uitkwam, heeft ze een paar journalisten opgestookt: "Jongens, dat is plagiaat, die Juli Zeh heeft gepikt uit het boek van Gorts". Met een hele mediaheisa tot gevolg. Zeh heeft heel knap gebruik gemaakt van de huidige mediatoestand in haar eigen voordeel.

Linda DW: Clara, jij speelt Linda, die een volgeling is van Gorts. Gebruik je die theorieën van hoe je de vijand moet benaderen?

Clara: Gorts zelf wordt niet vernoemd, maar ze refereert wel aan zijn ideeën. Ze verdedigt het liberale idee dat je jezelf kan verbeteren, dat je de dingen in handen moet nemen, dat je het allemaal zelf in handen hebt als je maar wil.

Korneel: De metafoor van de paarden wordt ook gebruikt.

Linda DW: Linda houdt meer van paarden dan van mensen. Dat zegt veel over haar.

Mathijs: En ze zegt aan haar lief: "Als jij niet meer functioneert, stopt ons samen-zijn."

Clara: Maar ook hier blijkt dat een personage evolueert als ze van vlees en bloed wordt. We hebben vorige week een scène gerepeteerd waarin het beeld dat ik had van Linda veranderde. Haar plan in Unterleuten is niet erg realistisch. Tenminste, ze hangt erg af van de medewerking van een derde. Dat maakt haar kwetsbaar. Dat soort kwetsbaarheid kunnen we al spelend ontdekken.

Mathijs: Ik vind Linda interessant omdat je gewoon iets harder moet doordenken. Het lijkt alsof ze heel zelfzeker is, maar ze speelt het niet slim. Ze maakt haar project te afhankelijk van die medewerking van die derde partij.

Linda DW: Elk hoofdstuk is opgehangen aan een personage. Hoe gaan jullie dat vormelijk weergeven?

Mathijs: We zijn nu in de richting aan het gaan van een 'eclectisch Gesamtkunstwerk'. En we zijn met zes acteurs die allemaal verschillende rollen spelen.

Linda DW: Zijn er dan ook verkleedpartijen bij?

Korneel: Ja, zeker. We maken graag onze handen vuil aan zoiets.

Linda DW: Is het stuk niet te complex voor iemand die het boek niet gelezen heeft?

Clara: Dat vragen we ons de hele tijd af, maar we maken ons sterk dat we de lijnen duidelijk gaan kunnen maken.

Mathijs: We werken ook met voice overs. Op die manier kunnen we een aantal aspecten of zienswijzen handig meegeven. Die voice-over ligt niet bij 1 persoon, maar bij alle acteurs.

Linda DW: Ieder vertelt het verhaal van zijn eigen personage?

Mathijs: Nee, dan neemt hij/zij het statuut van de allesziende verteller aan.

Korneel: Het stuk is een collectieve vertelling waarbij we als speler op de scène staan. Van daaruit kan je dan vertrekken om je personage vorm te geven. Dus je start altijd als Mathijs, Clara, Marjan, Lois, Valentijn, of Korneel. We zijn voortdurend zichtbaar. Iedereen zit ergens op de scène maar dat is niet per se in het huisje of in de huiskamer van een personage. Elke plek kan op elk moment alles worden. Er is geen 'op' en 'af'. Natuurlijk is het wel belangrijk dat de onderlinge relaties duidelijk worden.

Marjan: Daarvoor kunnen we ook de voice overs inzetten. Die kunnen worden gebruikt als hulpstuk. Je hebt bijvoorbeeld Erik, de man van Hilde, die gestorven is. Dat is geen belangrijk personage, maar hij is wel een soort sleutel. Niemand speelt hem maar hij wordt wel vernoemd in de voice over.

Linda DW: Marjan, jij speelt zowel Gombrowski, een grondbezitter en al sinds jaar en dag inwoner van Unterleuten, als Jule, een nieuwe bewoonster. De combinatie van die twee personages lijkt me een uitdaging.

Marjan: Ja, ik heb ze ook nog niet gevonden (lacht). Maar het is net goed dat ze zo ver uit elkaar liggen. Anders wordt het één kleurboel die niet te onderscheiden is.

Wat ik onthoud van het boek, en wat ik ook mooi vind in hoe Zeh het aanpakt, is dat de waarheid ergens in het midden ligt. Iedereen neemt er een stukje van. Als lezer fiets je langs iedereen en je denkt de waarheid te kennen, maar die blijkt dan toch ergens anders te liggen. Je flitst de hele tijd heen en weer.

Mathijs: Ik vind het mooi hoe die eerstegraadsdingetjes in het begin getekend worden. Je hebt bijvoorbeeld Wolfi, die rijdt voortdurend rond op zijn grasmachine. Je denkt: die doet niets anders dan zijn buur pesten, pesten, pesten. Tot je zijn kant hoort: Wolfi zit met een writer's block, en de enige manier waarop hij zijn duivels kan uitdrijven is door lang genoeg op dat ding rond te rijden.

Linda DW: Mocht ik naast hem wonen, ik zou ook geen sympathie voor hem kunnen opbrengen, denk ik.

Mathijs: Ik ook niet. Maar het is wel mooi dat er een ander verhaal achter zit dan je op het eerste gezicht dacht. In het begin is je oordeel nogal eenduidig.

Marjan: Als personage verdedig je jouw waarheid, en dan zie je in een volgende scène dat die totaal niet klopt. Kron zegt dat ook op het einde: "Als je niet meer kunt geloven in het goede, dan moet je geloven in het eigene".

Loïs: Eigenlijk bestaat er in dat dorp geen moreel kompas. De inwoners zijn zich niet meer bewust van hoe ze handelen en ze beseffen niet meer wat ze teweegbrengen. De verhoudingen tussen die mensen vind ik spannend. Het is een klein dorp waarin ze in wezen volledig naast elkaar leven en niet bezig zijn met elkaars verhaal.

Eén van de personages die ik speel is Pilz. Hij betreft het kapitalisme bij ecologie. Dat is wrang, en dat maakt het ook boeiend. Ook wij, de jongere generatie, zijn nog niet verlost van het kapitalisme. Ik heb veel zin om Pilz te spelen. Ik zie hem als 'The Ultimate Villain'.

Mathijs: Ik denk dat de koppeling van ecologie en geld een knop is die je moet omdraaien. Sommige mensen hebben daar moeite mee. Ik heb het gevoel dat de Groenen de boot op dat vlak gemist hebben. Als ze een aantal jaar geleden zouden zijn gegaan voor ecologie gekoppeld aan economie, zoals ze dat in Duitsland doen, hadden ze echt groot kunnen worden. Maar de Groenen bij ons durven ecologie niet te koppelen aan 'je kunt er ook geld mee verdienen'. Want geld verdienen, dat is nog altijd een beetje vies.

Linda DW: In het Nederlands heet het boek Ons soort mensen. Maar jullie hebben voor een andere titel gekozen, waarom?

Mathijs: Slapend Rijk is de titel. Als je windmolens op je grond hebt staan, word je slapend rijk.

Linda DW: In het dorp brengen de windmolens van alles aan de oppervlakte. Zijn die de katalysator?

Mathijs: Ja, de windmolens zijn de trigger van het drama.

Clara: Het zijn natuurlijk niet voor niets windmolens. Juli Zeh is slim. De windmolens verwijzen ook naar Don Quichotte, en hebben zo iets existentieels.

Korneel: Vormelijk zoeken we ook naar een contrast tussen het dorp en het tellurische aspect daarvan enerzijds, en de nieuwe technologie anderzijds. Windmolens zijn gigantische gevaartes. Als die zo'n dorp binnenrijden, dat is wel wat.

Linda DW: De windmolens brengen verdeeldheid in het dorp. Er ontstaat een strijd die draait om wie de windmolens op zijn stuk grond krijgt, om er geld mee te verdienen. Maar de windmolens op zichzelf, dat is toch ook dubbel. Ze zijn goed voor het klimaat, maar aan de andere kant verstoren ze het landschap en de natuur.

Mathijs: In Schoten, waar ik woon, willen ze windmolens zetten. En er is veel protest tegen. Je ziet borden in de voortuinen: "Wil jij het geluid van een ijskast in je slaapkamer?"

Linda DW: En ben jij voor of tegen de windmolens?

Mathijs: Ik ben vooral voor het respecteren van de regels die daarrond opgesteld zijn. Ze moeten ver genoeg van de huizen staan.

Linda DW: Maar we zullen toch wel wat opofferingen moeten doen om de klimaatdoelstellingen te halen.

Mathijs: Ik denk dat er genoeg plekken zijn waar ze kunnen staan. In de haven van Antwerpen staan er bijvoorbeeld heel veel. Dat is een goede plek. Nu, qua opoffering denk ik: liever vijfendertig windmolens dan een steenkoolcentrale.

Linda DW: Maar het is een gegeven dat kiezen voor hernieuwbare energie ook minder prettige consequenties kan hebben.

Mathijs: Die consequenties zijn minder erg dan een steenkoolcentrale.

Korneel: Elk massasysteem heeft consequenties.

Mathijs: Het is nog niet de perfecte oplossing denk ik, maar als je gaat wachten tot die er is... . Je moet stap voor stap gaan.

Korneel: Na Fukushima hebben ze in Duitsland gezegd: "Hup, alle kerncentrales sluiten." Ze willen daar alleen de groenste technologie. Maar hun CO2-uitstoot is gigantisch omdat ze de steenkoolmijnen opnieuw hebben geopend. Er ligt daar weer een volledig dorp plat omdat ze bruinkool gaan opgraven en dan de lucht in gaan schieten.

Clara: Dat thema komt ook naar voren. De dualiteit van kiezen voor hernieuwbare energie maar tegelijkertijd de consequenties aanvaarden, dat is moeilijk.

Korneel: Zolang alles op grote schaal moet gebeuren, moet je keuzes maken.

Linda DW: Is er eigenlijk één ‘goed’ personage in dat boek?

Mathijs: Alle personages evolueren in de richting van het extreme individualisme.

Clara: Ik heb het meeste sympathie voor Gombrowski. Die mens heeft toch ook maar geprobeerd om er het beste van te maken, hij heeft tenminste voor werkgelegenheid gezorgd voor iedereen. Het is gemakzuchtig om hem te bekritisieren.

Linda DW: Maar zijn wraak op het einde is wel gruwelijk.

Mathijs: En het is zijn way of the highway. Fijn met hem samenwerken zit er niet in.

Clara: Ja zo zijn ze dan, die patriarchale types, maar misschien hou ik daar wel van (lacht).

Mathijs: Ik vind het einde scenariogewijs echt heel knap gedaan met die Gombrowski.

Korneel: Er is in Duitsland heel veel discussie over dat einde.

Clara: Ik vind het ook vergezocht, hoor.

Mathijs: Maar nee. Stel dat de Belgische regering vijf jaar lang horizontale waterputten heeft gepromoot, de staat heeft erin geïnvesteerd. En dan doet één iemand ineens wat Gombrowski doet. Ja, dan kan je je bedrijfje met horizontale waterputten wel sluiten. Dat is één van de aspecten die ik net zo interessant vind. Het is ook zo choquerend dat het zo simpel is om wraak te nemen.

Linda DW: Maakt dat van Gombrowski niet net een verschrikkelijk slecht mens?

Mathijs: Tja, hij heeft heel zijn leven ten dienste gesteld van de gemeenschap en krijgt stank voor dank.

Loïs: Ik zie hem als kind van de situatie. Hij krijgt een juk op zijn schouder en probeert er uit alle macht iets van te maken. Vanuit zijn perspectief probeert hij hard om het goede te doen, maar dat lukt hem niet. En dan steekt iedereen hem een mes in de rug. En daarom neemt hij wraak.

Linda DW: Maar zijn wraak is toch buiten alle proportie. Niks bereidt je voor op het einde.

Korneel: Het start toch allemaal bij die brand in zijn jeugd. Dat is de kiem. Zijn leven is dramatisch begonnen. En hij heeft de kracht en de energie gehad om...

Clara: Is dat niet wat simpel?

Mathijs: Nee, mocht het alleen dat zijn, dan zou ik dat heel vervelend vinden. Maar er zijn in het stuk genoeg triggers voor hem. Ik begrijp hem wel.

Neem nu de kunstschipiste -met die borstels- in Deurne die wordt afgebroken. Ik heb nu veel contact met de eigenaar. Dat is een soort Gombrowski. Die mens heeft heel zijn leven ten dienste heeft gesteld van mensen die er goedkoop kwamen skiën. Hij heeft het gevoel dat hij alles heeft gedaan voor de stad en voor de mensen. En dan maakt 't Stad' hem kapot. Zet hem tien minuten alleen in een kamer met Ludo Van Campenhout, en hij maakt hem af.

Want dan heb je het gevoel dat je heel je lieve leven ten dienste hebt gesteld van de gemeenschap..... Die frustratie bouwt zich op.

Linda DW: Het boek bevat veel cynisme. Je hebt alle tegenstellingen, het kapitalisme, het idee om in te zetten op die windmolens als er maar aan verdiend kan worden... Hoe moeten de mensen naar huis gaan op het einde?

Clara: Ik denk dat we vandaag moeten beseffen dat er niet één waarheid zal zijn. Ook in het boek is dat zo. Alles is altijd 'vanuit het perspectief van', en zo zie je het telkens helemaal anders. Er is niet één antwoord, of één gevoel. Het is veeleer: het is allemaal zo ingewikkeld, dus laat ons in die complexiteit afdalen in plaats van met eenvoudige oplossingen te komen die toch niet waarachtig zijn. Het is allemaal maar hoe je het bekijkt.

Linda DW: Is dat niet weinig om de mensen mee naar huis te sturen?

Mathijs: Ik ben nooit zo bezig met 'waar stuur ik het publiek mee naar huis'. Ik heb tot nu toe altijd gestemd op partijen die niet per se goed zijn voor mij persoonlijk.

Linda DW: Dat is toch ook een thema hier, dat je je eigenbelang ondergeschikt moet maken aan het algemeen belang.

Mathijs: Ik denk dat niemand dat nog doet. Politici spreken ook alleen over partijbelang.

Linda DW: Wij gaan jullie een hoog pensioen bezorgen, dus...zoiets?

Mathijs: Ja, of 'deze mensen zorgen goed voor acteurs'. Iedereen in het boek kiest voor zichzelf. Ik zou het wel goed vinden als mensen zouden denken: 'amai, die kiezen alleen maar voor zichzelf'. Terwijl als je een klein beetje water bij de wijn doet en wat breder kijkt, je ook het algemeen belang begint te zien. Maar ik heb het gevoel dat iedereen in het boek meer en meer focust op zijn eigen positie en die beschermt en van daaruit keuzes maakt.

Clara: Het feit zelf dat wij een collectief zijn, dus een groep mensen die samenwerken om iets duidelijk te maken, is heel erg 'samen', dat is het tegenovergestelde van die individualistische boodschap.

Mathijs: Ik zou het tof vinden om te tonen hoe de personages steeds individualistischer worden. Dat je in het begin van het stuk wel een collectief ziet dat heel dienstbaar is aan elkaar, en elkaar helpt om scènes te maken, maar dat dat gaandeweg afkalft richting extreem individualisme, met acteurs die hun mails aan het checken zijn en daardoor te laat komen voor hun scène.

Linda DW: Het stuk speelt zich af in Duitsland, ook in jullie bewerking. Of gaan jullie er toch nog dingen insteken die het meer herkenbaar maken voor ons publiek?

Korneel: Ik denk dat we dat eerder moeten vermijden.

Clara: Het stuk is niet zo vreemd of vervreemdend denk ik.

Mathijs: Ik vind het zelf makkelijker om me te kunnen inleven als het niet letterlijk van hier is. Dat is zoals een Shakespeare, dan denk ik ook niet: 'oh nee, dat is van vroeger, ik kan me daarin niet herkennen'. Of het stuk Van de brug af gezien, speelt zich af in New York. Ik kan me er op die manier zelfs beter mee identificeren dan wanneer het te letterlijk in het hier en nu is.

Korneel: Ik zie het ook eerder als een cadeau, dat het dat kleine exotische heeft dat je toch herkent.

Clara: Het politieke gekonkel heeft waarschijnlijk wel een andere resonantie.

Linda DW: Zal het dorp overleven in die nieuwe postkapitalistische maatschappij? Met die windmolens voor de deur?

Clara: Alles gaat voorbij. Maar ook: de aardlagen stapelen zich op en zinderen mee, er zit energie in de grond. En er komen nieuwe generaties die een nieuw spel installeren, in dit geval het spel van het geld.

Mathijs: Ik denk dat, realistisch gezien, de kans op overleven voor het dorp veel groter is mét windmolens dan zonder.

Linda DW: Ook al is het mooie uitzicht en de rust dan voorgoed verloren?

Mathijs: Het is niet dat de mensen er leefden van toerisme. Ik denk dat de kans op overleven economisch gezien groter is met die windmolens. Het is zoals wat sommige dorpen in Spanje of Italië doen die met leegloop kampen en geld willen aantrekken met 'je kan een huis kopen voor een euro'.

Linda DW: Dat is nog iets anders. Daar wordt de buurt niet lelijker van.

Mathijs: Nee, maar het is wel een noodkreet omdat er te weinig geld zit in de dorpskas. Er zijn allerlei voorwaarden verbonden aan de aankoop. Je moet geld aan het dorp geven, werken met arbeiders van daar, zoveel geld in je renovatie steken. Dus eigenlijk is het een wanhopige kreet om geld.

Linda DW: Dus als ik jullie zo hoor, ligt de toekomst ligt in het kapitalisme.

Mathijs: Ik vind iemand als Elon Musk een mooie nieuwe versie van het kapitalisme.

Clara: Ook al wordt die mens stinkend rijk?

Mathijs: Ja, maar die steekt al zijn geld in projecten om de wereld beter te maken.

Clara: Intussen wordt de kloof tussen arm en rijk alleen maar groter. Banken sluiten hun kantoren omdat ze zagezegd niet genoeg winst maken. Het geld wordt steeds meer geconcentreerd bij enkelingen, en die willen wel een klein beetje herverdelen, maar in wezen leidt het kapitalisme tot een groeiende onrechtvaardigheid.

Mathijs: Als je de cijfers ziet, is dat niet zo. De kindersterfte over heel de wereld is enorm gedaald. De levensstandaard over heel de wereld is gestegen. Het aantal conflicten is gedaald. Ondanks het feit dat wij heel de tijd de indruk hebben dat het erger is. We worden gewoon de hele tijd overladen met negatief nieuws.

Linda DW: En wat met het dorp zelf?

Loïs: Het dorp blijft bestaan. En die nieuwe generatie zorgt voor verandering.

Korneel: De grond is wat genivelleerd. Er komt weer een laagje aarde over, zoals Unterleuten al meermaals heeft voorgehad. Er zal geld in de kas zijn. De scholen gaan weer open en de straten zullen geplaveid worden. De basis is weer gelegd. En er komt een nieuw bewind. Er is nieuwe grond gelegd en er is gezaaid.

Mathijs: Lang leve Vento Direct (het bedrijf van de windmolens)...

Korneel: Er is noodzakelijk gesnoeid. Zoals je een boom ook moet snoeien.

Clara: Jakkas. Dat was een metafoor die ook voor de cultuursector werd gebruikt. 'Snoeien om te groeien'. Zal wel.

Korneel: Unterleuten heeft zichzelf gesnoeid.

Linda DW: Dan kom ik eigenlijk terug bij een vorige vraag: hoe gaan de mensen naar huis?

Clara: Ik hoop dat de toeschouwer die heeft meegedacht allerlei emoties zal doorlopen hebben. Er is geen eenduidig standpunt mogelijk. Ik heb datzelfde gevoel bij zo veel actuele kwesties. Neem nu de #Metoo-actie. Gaat het om bevrijding of over een nieuw puritanisme? Er is zo veel hysterie mee gemoeid. De waarheid is zoveel genuanceerder. Maar dat krijg je in de media niet verkocht. Dat gevoel, van 'een mogelijk standpunt is in elk geval complex', zit ook in het boek, en in het stuk.

Korneel: We hebben nooit richting 'boodschap' gewerkt.

Mathijs: Ik zou het toch leuk vinden als je zou zeggen dat het stuk gekenmerkt wordt door een stuitend individualisme.

Clara: De daad van het toneelspelen spreekt die boodschap tegen. En dat is fijn. Die dualiteit ook. Wij zijn mensen die samen een voorstelling maken. Je kan dat alleen maar samen. Ook de nieuwe generatie die afstudeert beseft dat je het alleen kan redden door het samen te doen en samen voor meer middelen te ijveren. Tegelijk gaat ons stuk over individualisme. Het is altijd van alles tegelijk in een maatschappij. Dat dubbele heb je dus in de voorstelling.

Matthijs: Het zou misschien goed zijn om zo'n online ding te maken van de laatste vijf pagina's van het boek – die je meekrijgt als link na de voorstelling - en die vertellen 'hoe is het verder gegaan'.

4 PERSFOTO'S

Deze groepsportret is gemaakt door fotograaf Marcel Lenartz en is mits vermelding van de © vrij te gebruiken. OPGELET: vanaf 28 februari 2018 kunt u via de onderstaande link nieuwe scenebeelden op hoge resolutie downloaden.

De hoge resolutie versie is te downloaden via: www.dropbox.com
login: korneel@skagen.be en **paswoord:** persmap

5 CURRICULA

Mathijs F Scheepers (Antwerpen, 1975) studeerde in 2000 af bij Dora van der Groen en richtte samen met zijn klasgenoten SKaGeN op. Daar maakte hij en speelde hij mee in oa La Merde, Laura Exterieur, Wonderland, CCC, Berlin Alexanderplatz, Hector Mann en Deurdedeurdeur. Daarnaast speelde hij verscheidene malen mee bij de Roovers, Comp. Marius en Hollandia (Johan Simons). In 2016 regisseerde hij bij SKaGeN het hoogtechnologische Closer. Naast zijn theatercarrière bouwde hij intussen ook een televisie- en filmcarrière uit. Hij maakte deel uit van de hoofdcast in Kinderen van Dewindt, De Smaak van de Keyser, de Kavijaks, Clan, Salamander, Albert II, Zuidfank, Cordon, Vossestreken, Vermist en Spitsbroers.

Daarnaast had hij talrijke gastrollen in oa in Het Geslacht de Pauw, Code 37, Aspe en Witse. Ook op het grote scherm speelde hij in Zot van A, Groenten uit Balen, Brasserie Romantiek en Dode hoek.

Korneel Hamers (Oostende, 1978) is medeoprichter, acteur & zakelijk leider bij het avontuurlijke theatercollectief SKaGeN. Met dit gezelschap werkte hij mee aan tientallen theaterproducties, waaronder Berlin Alexanderplatz; Deurdedeurdeur; Pardon, sorry dat ik leef; Zeestuk, enz...

Hamers was jarenlang actief als regisseur en producent bij het filmproductiehuis Rimlight Productions, waar hij instond voor artistieke en commerciële televisie- en filmproducties.

Sinds enkele jaren legt hij zich toe op zijn grote passie: het schrijven van libretti en het regisseren van opera. Tot zijn recente werk behoren opdrachten voor Age Veeroos (Estland), Zeitgenössische Oper Berlin, Solisten Ensemble Kaleidoskop (Berlin) en Thomas Gerwin. Voor zijn operaconcept en libretto voor "Grossstadtoper" kreeg Korneel Hamers in 2010 de Operare10 prijs van de Zeitgenössische Oper Berlin. In 2012 richtte hij, samen met dirigent Bart Van Reyn, zijn eigen reizende operagezelschap op: The Ministry of Operatic Affairs. Daar regisseerde hij Mozarts Don Giovanni, Così fan Tutte, Glucks Orfeo ed Euridice, Dido and Aeneas van Purcell en Haendels Acis and Galatea.

Valentijn Dhaenens (Gent, 1976) is theater- en filmacteur. Hij studeerde in 2000 af als meester in de Dramatische Kunst aan het Conservatorium van Antwerpen. Hij is medeoprichter van theatergezelschap SKaGeN. Hij was daarnaast te zien in voorstellingen van diverse grote en kleine theaterhuizen, op televisie en in films onder andere Meisje (Dorothee Van Den Berghe), Koning van de wereld en S. (Guido Henderickx) Mr. Nobody (Jaco Van Dormael) Copacabana (Marc Fitoussi), After Day (Nico Leunen) en De onbaatzuchtigen (Koen Dejaegher). In De helaasheid der dingen (Felix Van Groeningen) speelt hij de rol van Gunther.

Zijn doorbraak op de planken kwam er met "DegrotemonD": een ode aan de redevoering. Daarna volgde de succesvolle monoloog DeKleineOorloG. Beide producties touren wereldwijd. Dit seizoen maakte Dhaenens de monoloog Onbezongen (SKAGEN / KVS). Ook deze productie gaat vanaf volgend seizoen internationaal (Unsung)

Clara van den Broek (Sint Niklaas, 1974) studeert Romaanse Talen, Culturele Studies en filosofie aan de KULeuven, en studeert in 2000 af aan de toneelopleiding Dora van der Groen, Koninklijk Conservatorium Antwerpen. In hetzelfde jaar richt ze samen met haar klasgenoten het theatercollectief SKaGeN op. Sindsdien speelt, schrijft, en/of creëert ze theaterproducties, intussen een 30-tal, waaronder de monologen Aantekeningen uit het Ondergrondse (SKaGeN), Heimwee naar Tirgu Mures (Cinderella) en De Vloed (SKaGeN), en de ensemblestukken Zeestuk, Pardon!, Deurdedeurdeur, Alles van Eva, CCC, The Best of Alma Mahler, Laura Extérieur, Wonderland, Winterkant, IO (SKaGeN), Ziek van Dood Zijn, Husbands and Wives (De Tijd), De Wet van Engel, Van Alles naar Allen (De Koe), Allemaal Indiaan (Les Ballets C de la B en Nieuwpoortheater).

Daarnaast is Clara van den Broek coördinator van de afstudeerrichting acteren aan het Conservatorium Antwerpen, en voorzitter van de onderzoeksgroep Uitvoeringspraktijk in Perspectief aan dezelfde instelling.

Van den Broek is van '98 tot 2002 dansrecensent bij de krant De Morgen, en van '97 tot 2003 redacteur bij het podiumkunsttijdschrift Etcetera. In 2006 publiceert ze de roman Aarde bij De Geus, en daarna een aantal kortverhalen. In 2012 verschijnt Sommige Dingen vallen in het Water, ook bij De Geus, na een publicatiereeks in afleveringen in De Morgen. Van den Broek werkt ook af en toe als free lance publicist. In de zomer van 2016 maakt ze in opdracht van de krant De Morgen de interviewreeks rond migratie onder de titel Van Hier en Ginder.

Lois Brochez (°1995) is masterstudente Acteren aan het Koninklijke Conservatorium van Antwerpen. Doorheen haar opleiding heeft ze de kans gekregen om te werken met theaterpersoonlijkheden uit het binnen- en buitenland. In 2017 liep Lois stage bij De Warme Winkel NL, (Majakovski/Oktober).

Marjan De Schutter (°1988) behaalde in 2010 haar Bachelor in de dramatische kunsten aan het RITCS te Brussel waarna ze klassieke zang studeerde bij Stephanie Friede aan het Conservatorium Antwerpen. In 2015 vervulde ze haar theateropleiding met een master in de dramatische kunsten aan het KASK in Gent.

Sinds 2010 speelt ze voorstellingen bij verschillende theatergezelschappen in België waaronder Underground (NTGent), De Kafka's (Theater Antigone), De voorbijgangers (Theatercollectief Fernweh), Wijven (Ontroerend Goed) Memento Park (Thomas Bellinck, KVS), Wij Ook (Het Gevolg & Theater Stap), Zieke Jeugd (Zuidpool), Vanish Beach (Hof Van Eede), Simple as ABC#2: keep calm and validate (Thomas Bellinck, ROBIN vzw).

Ook was ze te zien in Little Black Spiders, een film van Patrice Toye.

Op televisie zag u haar al in Vriendinnen, Generatie B, Professor T. en Kafka.

6 INFO & CONTACT

- De voorstelling duurt ongeveer 120 minuten, zonder pauze.
- Voor alle vragen omtrent de productie *Slapend Rijk* kunt u mailen naar korneel@skagen.be of bellen naar het nummer 0485 63 08 74 (zakelijke leiding)
- Vrijkaarten voor leden van de pers zijn te verkrijgen door op voorhand te reserveren op het bovenstaande mailadres.
- Een technische fiche zal beschikbaar zijn vanaf 1 maart 2018 en te downloaden via het archief van de website. Daarvoor dient u zich aan te melden.
- SKaGeN is te volgen op haar website skagen.be en via facebook